

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 08:33
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: publicatie en ontvangst "ontspannen Nederland"
Bijlagen: DOMUS-10.2.g -publicatie_en_ontvangst_ontspannen_Nederland_.docx; 20210622
ontspannen nederland Persbericht.docx

Ha 10.2.e,

Je blijkt op zoek te zijn naar deze nota. Bijgesloten ook de bijlage bij de nota, het concept persbericht dat 10.2.e en ik eerder ontvingen.

Hartelijke groet,

10.2.e

Een nieuw toekomstperspectief: Naar een ontspannen Nederland

Hoe het oplossen van de stikstofproblematiek via een ruimtelijke benadering en met het juiste instrumentarium en goed georganiseerde uitvoering een hefboom kan zijn voor het aanpakken van andere opgaven en een nieuw perspectief ontstaat voor het landelijk gebied

Op donderdag 1 juli overhandigen we ons toekomstperspectief 'Naar een Ontspannen Nederland' aan Carola Schouten, Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Nederland struikelt de laatste jaren van crisis naar crisis: stikstof, klimaat, woningmarkt, droogte, PFAS en nu ook nog corona. We hebben in de afgelopen decennia een traditie opgebouwd van ontkenning, uitstel, de mazen in de wet opzoeken, kortetermijn- en technische oplossingen, en proberen zowel de kool als de geit te sparen. We lopen als land constant langs de rand van de 'afgrond' en doen er alles aan om net aan de veilige kant te blijven. Nederland zoekt telkens de grenzen op van Europese wetten en regels. Wij hebben blootgelegd aan welke verplichten, die we vrijwillig zijn aangegaan hebben te voldoen en stellen een aanpak voor die moet leiden tot meer ontspanning.

We gebruiken de kortetermijn gerichtheid op stikstofreductie als hefboom om voor de langetermijn ruimte te creëren om in een zestal sleutelgebieden tot structurele oplossingen te komen. Zo gaan we voldoen aan de klimaat-, water- en natuur/biodiversiteitsopgaven met perspectief voor de landbouw.

We hebben voor dit perspectief een nieuwe methode ontwikkeld, waarmee we inzichtelijk maken waar je het effectiefst maatregelen kunt nemen om de overschrijding van de kritische depositiewaarden op alle Natura 2000-gebieden te verminderen. En we koppelen de stikstofopgave via een ruimtelijke benadering aan andere grote opgaven als verdroging, waterkwaliteit en klimaat. Zo komen we tot voorstellen die een maximaal maatschappelijk rendement creëren op de forse overheidsinvesteringen die hoe dan ook moeten worden gedaan om de stikstofproblematiek op te lossen, en voorkomen we dat we opnieuw klem komen te zitten in juridische procedures.

Wij adviseren om op korte termijn ruimte te creëren door gericht maatregelen te nemen in de Gelderse Vallei en de enclave op de Veluwe, het Groene Hart en piekbelasters op de zandgronden. Dat geeft lucht om structureel te werken aan hervorming van de landbouw in een 6-tal sleutelgebieden om internationale doelen voor klimaat, water, natuur en biodiversiteit te halen. Perspectief voor de landbouw ontstaat door de keuze van de juiste instrumenten die de natuurinclusieve landbouw bevorderen, zoals een stikstof- of transitiefonds, borgstellingsfonds en grondbank. Het nieuwe kabinet zal hier strakke regie op moeten gaan voeren en voor de lange termijn de uitvoeringskracht organiseren en voldoende middelen beschikbaar stellen.

Zonder stikstofbelemmeringen woningen bouwen, de ruimte benutten, de biodiversiteit vergroten, goed kunnen boeren, fijn kunnen recreëren, en voldoen aan onze internationale afspraken en verplichtingen – met bovendien een schoon leefmilieu en economisch voordeel in de vorm van synergie-effecten? Klinkt dit als een illusie? Niet in ons perspectief! Wij zetten in ons toekomstperspectief de te varen koers uit en brengen de kosten en opbrengsten van deze nieuwe koers in beeld, zowel in financiële als in ruimere zin. Ons toekomstperspectief laat zien dat een structurele, samenhangende aanpak van de stikstofproblematiek kan leiden tot een ontspannen Nederland!

Het onderzoek naar de aanpak van de stikstofproblematiek is uitgevoerd met financiële steun van het ministerie van LNV. Het toekomstperspectief wordt op 1 juli gepubliceerd op www.ontspannennederland.nl

Jan Willem Erisman is als hoogleraar Environmental Sustainability verbonden aan de Universiteit Leiden; Berno Strootman is directeur van Strootman Landschapsarchitecten.

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 09:02
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
CC: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Telegraaf

Tkn. Boeiend dat er een appgroep zou zijn van FDF en ministerie.
Groet,

10.2.e

Van: Erisman, J.W. 10.2.e
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 08:52
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
CC: Berno Strootman 10.2.e >; 10.2.e @BB.leidenuniv.nl>; 10.2.e @strootman.net>; 10.2.e @science.leidenuniv.nl>
Onderwerp: Telegraaf

Beste 10.2.e

Ik werd gisteren avond verrast door een telefoontje van de Telegraaf. Zij hadden via de app-groep van FDF en het ministerie (?) lucht gekregen van ons werk en de nota die vorige week met de minister is besproken. Eea heeft geresulteerd in onderstaande berichtgeving. Het artikel is ok, maar de kop op de voorpagina!

Er is veel commotie onder boeren begreep ik van 10.2.e en 10.2.e vanochtend.

Ik stuur het jullie ter info. Wij reageren verder niet en ik zal vanochtend onze perscontacten onder embargo het rapport sturen met het persbericht in de hoop dat we toch momentum kunnen creeren voor komende donderdag. In dat geval is dit een mooie teaser ....

Groet,
Jan Willem

VAN DE DAG

DE TELEGRAAF
VRIJDAG 25 JUNI 2021

ROCENT ERBIJ

10-akkoord
opvang

Verkeersorganisatie
Rijksoverheid (BK) en
Openbare Kinderop-
vang (OKO) voor de kin-
deropvang op 3 procent
en op 0,5 procent eenma-

dringende oproep
van Sociale Zaken
te werken aan beteg-
ting, waardoor de
fijnke van verminde-

afsteking aan-
t, maar die kreeg en
NV. Deze actie is een
in de kinderop-
1 juli in Noord-Hol-
land met een estafet-
eind vorige week
dat er met de werk-
te maken zijn over
ik.

ENHUIZEN

patiënten

rd bedden daar vrij-
komen. Het aantal
onpatiënten op de
ensive cares daalde
t twaalf naar 158. Op
zalen zijn in de
gelopen week zo'n 70
lden vrijgekomen.
n woensdag tot don-
rdag belandden
chts twaalf mensen
wege Covid-19 op
1 verpleegafdeling of
de te.

'HUIZEN OF BOS IN
PLAATS VAN VEE'

Groene Hart en Gelderse Vallei kunnen op schop

door Alexander Bakker
en Edwin Timmer

AMSTERDAM • Naast een krimp van de veehouderij in het Groene Hart en de Gelderse Vallei vraagt een belangrijk stikstofadvies voor de formatie om overal in Nederland de piekbelasters op zandgronden op te kopen of te verplaatsen. Dat zijn de bedrijven die zeer veel stikstof uitstoten. Alleen als het technisch mogelijk is om de uitstoot flink te verlagen, mogen de bedrijven blijven waar ze zijn.

Met de stikstofwinst die wordt behaald dankzij maatregelen uit het advies 'Naar een ontspannen Nederland' ontstaat er ruimte voor nieuwe economische ontwikkeling. De emissies zouden met 50 tot 66% worden verlaagd. „De stapeling van milieuverplichtingen zorgt voor stress in het landelijk gebied. Als we dat geïntegreerd aanpakken, ontstaat een meer ontspannen situatie”, zegt Jan Willem Erisman, hoogleraar Milieu en Duurzaamheid van de Universiteit Leiden.

Crisis

De opkoop van boerderij biedt eveneens ruimte voor een ander probleem: de grote woningcrisis. Zo zou de bouw van nieuwe woningen in de Gelderse Vallei enerzijds helpen tegen het woningtekort en anderzijds (deels) de opkoop van boerenbedrijven kunnen financieren. Het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) opperde recent ook al om weilanden vrij te maken voor bouwgrond.

Het stikstofadvies betekent geen volledig einde aan veehouderij in Groene Hart en Gelderse Vallei. Maar een

flinke krimp zou niet zijn te voorkomen. Zo is in het veenweidegebied een verhoging van het waterpeil nodig om verzakking en CO₂-uitstoot tegen te gaan. Cees Veerman, voormalig CDA-

'Andere inkomsten
voor overblijvers'

minister van LNV, bevestigt het nut van de aanpak in beide regio's. „Je snijdt dan waar het spek zit.”

Lagere productie

Vooral de Gelderse Vallei kent nog veel verschillende vormen van veehouderij: van schapen, kippen, varkens, eenden tot runderen. Erisman: „Overblijvende

bedrijven kunnen natuurinclusief boeren. Dat geeft een lagere productie. Daarom moeten we voor overblijvers andere inkomsten organiseren zoals betaling voor landschapsonderhoud of koolstofvastlegging.”

De juridische stikstofcrisis is één van de zwaarste onderwerpen op de formatietafel. Het demissionaire kabinet hakt naar verwachting voor de zomer een knoop door over de vraag of de operatie versneld moet worden om infrastructuur en woningbouw van het slot te krijgen. Ook is de vraag of dat gebeurt aan de formatietafel of toch door de huidige demissionaire ploeg van Rutte III.

Zowel linkse als rechtse partijen die afgelopen weken bij informateur Hamer aanschoven, constateren dat er met de huidige stikstofaanpak te weinig ruimte is om te ontwikkelen. Versnelling gaat echter niet pijnloos. De kans is groot dat Den Haag opnieuw kijkt naar de landbouw. Daar hangt wel een flink prijskaartje aan. „Er is geen laaghangend fruit meer”, weet een ingewijde.

Gezamenlijk plan

Al eerder legden onder andere LTO Nederland, VNO-NCW en natuurorganisaties een gezamenlijk plan tegen de stikstofellende op tafel. Aan dit verhaal hangt een kostenplaatje van jaarlijks 1,7 miljard euro.

RUTTE TEGEN ORBÁN: GA WEG UIT EU

BRUSSEL • Premier Mark Rutte heeft de Hongaarse premier Viktor Orbán ten overstaan van de andere EU-leiders uitgedaagd de officiële procedure te starten om de Europese Unie te verlaten. Ingewijden hebben aan het ANP bevestigd dat Rutte dit tijdens de EU-top in Brussel tegen Orbán heeft gezegd.

Rutte vroeg Orbán tijdens een verhitte discussie over rechten van

aan de normen en waarden van de unie wil voldoen. Er is een reden dat het artikel 50 bestaat, aldus Rutte tegen Orbán. Met het invoeren van dat artikel startte het Verenigd Koninkrijk in maart 2017 de brexit-procedure. Bij aankomst in Brussel zei Rutte al dat hij Hongarije het liefst uit de EU zou zetten als het land zich zo blijft opstellen tegenover de lhbt-gemeenschap. „Voor

Premier Rutte trok fel van leer in Brussel.

rede te kunnen brengen

eigen land.” Dat bleek donderdag al uit een tweet van de Hongaarse minister Judit Varga. Ze noemde de verklaring van Rutte „een nieuwe episode in de serie van chantage”. „Hongarije wil niet vertrekken uit de EU. Integendeel, we willen haar redden van de poecrieten.”

Op Facebook gaat Varga nog verder los. Ze verwijt Rutte „oude koloniale arrogantie” en schrijft

VRIJDAG 25 JUNI 2021

De Telegraaf

SPRAAKMAKEND DE GROOTSTE!

Mary J. Blige: 'In mijn leven geen zonneshijn'

PAGINA VM

ORANJE TELT AF

Bevoegde Minister De Jong, Frankrijk en België die... (text continues)

WELDEN EN... PAGINA 77

'Kinderen prikken kan en is veilig'

DEEN HAAG • Het klinkt... (text continues)

Met de digitale... (text continues)

'MES FLINK IN VEEHOUDERIJ'

Advies aan ministerie over milieuproblematiek

AMSTERDAM • Het was... (text continues)

scheparchieft... (text continues)

wereld jaars moet voldoen... (text continues)

NORALY BEYER NIEUWE LIEFDE JOOST PRINSEN

Laat de rest maar zitten... (text continues)

ORDEEN VINKEN PAGINA 72

WISSINGEN PAGINA 74

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 12:20
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vragen van externen over Erisman-onderzoek

[Denktank wil Groene Hart en Veluwe woon-natuurpark maken - Spanning onder boeren stijgt, politiek kan ontspannen door nieuw stikstofplan - Foodlog](#)

Boeiende apps

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 11:26
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
CC: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: vragen van externen over Erisman-onderzoek

10.2.e

MT-lid Strategie, natuur inclusieve samenleving

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
 Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)
 Tel: 06 10.2.e**

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4^e etage
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 11:23
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
CC: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;
 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;
 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: vragen van externen over Erisman-onderzoek

Dag allen,

Inloop MR was vanmorgen met M nog rustig, zal bij uitloop wel anders zijn. Heb met M de volgende lijn gedeeld en kortgesloten, ook voor jullie ter info:

Ik onderschrijf de urgentie om de stikstofproblematiek aan te pakken. Nederland staat voor meer grote opgaven, denk aan klimaat, de woningbouwopgave en duurzaam perspectief voor de landbouwsector

De wet Stikstofreductie en natuurherstel is onlangs aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer. Er komt nu een pakket van 5 miljard euro vrij om de uitstoot en depositie van stikstof aan te pakken. Voor de bouw hebben we daarbovenop 1 miljard euro extra vrijgemaakt, zodat tijdens de bouw en aanleg van projecten meer mogelijkheden ontstaan dan nu het geval is

Maar ik moet eerlijk zijn: het stikstofprobleem is in tientallen jaren ontstaan, en niet in een paar maanden opgelost. De stikstofproblematiek moet structureel worden aangepakt

Er is nu beperkt ontwikkelruimte mogelijk, langjarig perspectief is nodig, zeker ook voor de landbouw

Sinds het aannemen van de wet zie ik dat dat veel maatschappelijke organisaties nadenken over een versnelling/vergroting van de stikstofaanpak (plan Veerman, plan VNO/LTO/Bouwend NL/Natuurmonumenten). En

volgende week komt er een advies over invulling van ruimte van een aantal hoogleraren (waar De Telegraaf over schrijft)

De maatschappelijke roep om meer te doen, klinkt steeds luider. Politiek en kabinet gaan hiernaar kijken/gaan dit oppakken

Groet,

10.2.e
10.2.e Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

.....
Directie Communicatie
Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T: 06 10.2.e
E: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)
www.rijksoverheid.nl/lnv

Van: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 11:17
Aan: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>
CC: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>; 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>; 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>; 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>; 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>; 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>
Onderwerp: Re: vragen van externen over Erisman-onderzoek

Ja heb ik ook al tegen aantal mensen gezegd.

Krijgen uit hè DO stikstof (specifiek Fin) de vraag of het rapport al gedeeld kan worden. Kan wel hopelijk 10.2.e ?

Groet 10.2
e

10.2.e
10.2.e
Programma Directoraat-generaal Stikstof
Tel 06-10.2.e / secretariaat 10.2.e 06-10.2.e

Op 25 jun. 2021 om 10:36 heeft 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)> het volgende geschreven:

Dank en hebben we scherp (subsidie, geen opdracht).

10.2.e

Van: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 10:34
Aan: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>; 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>; 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>
CC: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>; 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>; 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>; 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>

10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Onderwerp: RE: vragen van externen over Erisman-onderzoek

Nabranders, voor alle zekerheid en ook 10.2.e [redacted] inkopierend: het rapport is niet in opdracht van maar met subsidie van LNV tot stand gekomen. Dat onderscheid zal voor de media subtiel zijn, maar is voor de communicatie met onze stakeholders wel wezenlijk. Goed om daar allemaal dezelfde lijn over aan te houden.

Groet,

10.2.e [redacted]

Van: 10.2.e [redacted]

Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 10:31

Aan: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>;

10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

CC: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Onderwerp: RE: vragen van externen over Erisman-onderzoek

Ja, is bekend. Ik stuur je zo eerdere mailwisseling van vanmorgen met 10.2.e [redacted] door.

Van: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 10:30

Aan: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>;

10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Onderwerp: vragen van externen over Erisman-onderzoek

Goedemorgen heren,

Volgende week komt het rapport van o.a. Erisman uit, maar vanmorgen stond hierover al een artikel in de Telegraaf.

Daarnaast zijn er bij ons ook al vragen binnengekomen van 10.2.e [redacted] over dit onderzoek, wat in het geruchtencircuit uit opdracht van LNV is gedaan, en wat we er dus mee gaan doen (worden gebieden leeggekocht, etc).

Dus het lijkt er op dat zaken gelekt zijn oid.

Neem dat jullie hier ikv woordvoering al mee aan de slag zijn? Zo nee, dan weten jullie dat er buiten al van alles hierover rondgaat.

Met vriendelijke groet,

10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted] stikstof agro

.....
Directie Dierlijke agroketens en Dierenwelzijn
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | 's Gravenhage
Postbus 20401 | 2500 EK | 's Gravenhage
.....

T 070 10.2.e [redacted]

M 06 10.2.e [redacted]

E 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 14:07
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: vragen van externen over Erisman-onderzoek

Top voorstel, sturen we deze mee met de DO-stuken.

Groet 10.2
e

10.2.e

10.2.e

Programma Directoraat-generaal Stikstof

Tel 06-10.2.e / secretariaat 10.2.e 0610.2.e

Op 25 jun. 2021 om 12:42 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

Geen geheimen voor andere departementen. Ik heb alleen nog geen definitieve versie gezien (deels wordt het volgens mijn herinnering ook interactief, met kaartjes).

Mijn voorstel is bijgaande concept-samenvatting te delen. Die heb ik net binnen (via 10.2.e, ik heb hem nog niet gelezen. Sowieso goed dat jullie die samenvatting hebben.

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e @minInv.nl>

Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 11:17

Aan: 10.2.e @minInv.nl>

CC: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e

10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e

10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e

10.2.e @minInv.nl>

Onderwerp: Re: vragen van externen over Erisman-onderzoek
Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

<20210620 Samenvatting Ontspannen NL.docx>

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 15:24
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: vragen van externen over Erisman-onderzoek

Check en dank – fijn weekend ook alvast!

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 15:03
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: vragen van externen over Erisman-onderzoek

Ja, eens 10.2.e Laat weten als ik wat kan doen. Mijn rol is eigenlijk een beetje overkoepelend dingen gebiedsgericht bij elkaar te brengen en het als een soort relatietherapeut (interdepartementaal en interbestuurlijk) verder te krijgen, maar ik word steeds meer de stikstof ingezogen (wat ik – om misverstanden te voorkomen – ook laat gebeuren).
 Alvast fijn weekend!

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 14:41
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: vragen van externen over Erisman-onderzoek

Thx – ja onder druk kan soms veel. En het onderwerp is niet nieuw voor me, dat helpt 😊

Veel de wandelgangen in de komende weken, want dit is nog maar het begin...

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 12:44
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: vragen van externen over Erisman-onderzoek

Chapeau, 10.2.e Dit is een mooie en intelligente tekst.

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 11:23
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
CC: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;
 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;
 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: vragen van externen over Erisman-onderzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: 10.2.e [redacted] @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 23:21
Aan: 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>;
10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>;
10.2.e @minaz.nl' 10.2.e [redacted] @minaz.nl>; 10.2.e [redacted] @minbzk.nl' 10.2.e [redacted] @minbzk.nl>;
10.2.e @mindef.nl' 10.2.e [redacted] @mindef.nl>; 10.2.e [redacted] @minezk.nl>;
10.2.e @minfin.nl' 10.2.e [redacted] @minfin.nl>; 10.2.e [redacted] @minienw.nl'
10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minjenv.nl'
10.2.e @minjenv.nl>; 10.2.e [redacted] @minezk.nl>
CC: 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>;
10.2.e @minienw.nl' 10.2.e [redacted] @minienw.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>;
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minbzk.nl' 10.2.e [redacted] @minbzk.nl>; 10.2.e [redacted] @minfin.nl'
10.2.e @minfin.nl>; 10.2.e [redacted] @minienw.nl' 10.2.e [redacted] @minienw.nl>;
10.2.e @minienw.nl' 10.2.e [redacted] @minienw.nl>; 10.2.e [redacted] @minienw.nl' 10.2.e [redacted] @minienw.nl>;
10.2.g 10.2.g [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>;
10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.g [redacted] @minbzk.nl'
10.2.g @minbzk.nl>; 10.2.e [redacted] @minezk.nl>; 10.2.e [redacted] @minfin.nl'
10.2.e @minfin.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minienw.nl'
10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>;
10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>;
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>; 10.2.e [redacted] @minInv.nl>;
10.2.e [redacted] @minInv.nl>
10.2.e [redacted] @minInv.nl>

Onderwerp: Nazending notities DO: samenhang klimaat-stikstof, Strootman/Erismen, procesvoorstel MR
Beste DO-leden,
Zoals vanmorgen in het DO afgesproken, stuur ik jullie hierbij de volgende stukken: procesvoorstel MR, notitie samenhang klimaat-stikstof en samenvatting Strootman/Erismen. Het verzoek is om deze stukken niet extern te verspreiden.
Hartelijke groet,
10.2.e [redacted].
10.2.e [redacted]
10.2.e [redacted]

Programma Directoraat-Generaal Stikstof
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

T 06-10.2.e
e-mail: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 28 juni 2021 09:42
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Publicatie "ontspannen Nederland"

Met (ook) werk voor de sessie met PBL e.d. kom ik hier niet aan toe.

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 28 juni 2021 07:58
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Publicatie "ontspannen Nederland"

10.2.e
MT-lid Strategie, natuur inclusieve samenleving

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)
Tel: 06 10.2.e**

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4^e etage
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 13:12
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
CC: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Publicatie "ontspannen Nederland"

En nog als aanvulling: moet DGS hier ook niet op aangehaakt zijn?

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 12:30
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
CC: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Publicatie "ontspannen Nederland"

Dag 10.2.e

Ik heb een aantal opmerkingen/vragen geplaatst bij de nota over de publicatie van "ontspannend Nederland". Met name rondom de timing vind ik het wel wat spannend worden: als op 1 juli de publicatie is, moet vóór die tijd al duidelijk zijn of de minister het rapport wil aanbieden middels een brief aan de Kamer en moet die brief zelf dus ook al klaar zijn. Maar voorkeur zou dus zijn, dat indien jullie de minister adviseren om het te versturen naar de Kamer, deze brief ook direct al toe te voegen aan de nota zodat ze deze kan tekenen indien ze instemt. Ook goed om DC hier even op aan te haken.

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 28 juni 2021 13:38
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Publicatie "ontspannen Nederland"

Nogmaals: ik kom daar niet aan toe.

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 28 juni 2021 11:47
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
CC: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Publicatie "ontspannen Nederland"

10.2.e geeft aan dat nu wordt voorgesteld 'het rapport' zsm aan de kamer te sturen. Daar moet dan wel een kamerbrief bij en gezien de planning van de minister zou die er morgen moeten liggen. Dat kan een light brief zijn (zonder appreciatie gezien 'nu beleidsarm' doorgeleiden). Kan 1 van jullie dit oppakken? NB: we hebben het rapport niet, zou volgens info ook alleen digitaal beschikbaar komen?

groet

10.2.e

10.2.e

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)**

Tel: 06 10.2.e

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4^e etage
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 28 juni 2021 11:26
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
CC: 10.2.e @minInv.nl>

Onderwerp: RE: Publicatie "ontspannen Nederland"

Goedemorgen 10.2.e

Ik probeerde je net te bellen maar kreeg je niet te pakken. Ivm het artikel in de Telegraaf vorige week lijkt het mij goed om even af te stemmen hoe we het gaan doen met onderstaand proces.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 13:12
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
CC: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Publicatie "ontspannen Nederland"

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: 10.2.e @minlnv.nl>
Verzonden: maandag 28 juni 2021 21:18
Aan: 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>;
10.2.e @minlnv.nl>
CC: 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>;
10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>;
10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>;
10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>

Onderwerp: Vragenuur: Mondelinge inbreng BBB (graag akkoord voor dinsdag 9.00 uur)

Hoi 10.2.e ,

In de bijlage vinden jullie de spreeklijn, Q&A en factsheet voor het vragenuur (BBB met vraag over rapport Erisman) voor MSZW (hij vervangt MLNV). Vanwege de krappe deadline graag het verzoek om voor 9.00 uur akkoord te geven. Het is afgestemd met de collega's 10.2.e (waarvoor dank!).

@10.2.e en @10.2.e ter informatie voor jullie, dat jullie weten dat dit loopt morgenochtend en jullie kant op komt na akkoord (en evt aanpassing feedback) MT-leden.

@10.2.e voor jou ook ter informatie i.v.m. relevantie tot rapport Erisman.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

.....
Programma Directoraat Generaal Stikstof
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
M 06 10.2.e
10.2.e @minlnv.nl
www.aanpakstikstof.nl

Mondelinge vraag Van de Plas (BBB) over vergaande gedwongen opkoop van boerderijen in de Gelderse Vallei en het Groene Hart ([Telegraaf.nl, 25 juni 2021](https://www.telegraaf.nl/nieuws/2021/06/25/boerderijen-opkoop-gelderse-vallei-groene-hart))

Spreeklijn

- Het kabinet ziet de urgentie om de stikstofproblematiek aan te pakken. Dat is volgens mij voor uw Kamer geen nieuws.
- Het probleem vraagt om een structurele aanpak die forse inzet en aanpassingen van alle sectoren vergt, maar daarmee ook duidelijkheid voor betrokken partijen biedt.
- Er is dus behoefte aan langjarig perspectief, zeker ook voor de landbouw. Ook omdat er voor veel sectoren nu slechts beperkt ontwikkelruimte beschikbaar is. Dat geldt ook voor de landbouw.
- De Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering is onlangs door beide Kamers aangenomen. Daarnaast is in april 2020 besloten tot een pakket van € 5 miljard voor natuur- en stikstofmaatregelen. € 1 miljard extra is gereserveerd voor additionele maatregelen, o.a. in de bouwsector.
- Sinds het aannemen van de wet ziet het kabinet dat veel maatschappelijke organisaties en personen nadenken over een verdere invulling, maar ook een versnelling of vergroting van de aanpak.
- Zo schrijft De Telegraaf over een te verwachten advies van de heren Erisman en Strootman c.s. over o.a. de invulling van de ruimtelijke opgave.
- Het kabinet wacht met interesse op het definitieve rapport en zal dit aandachtig bestuderen. Dat doen we met alle

rapporten: bij zo'n ingewikkelde crisis als de stikstofcrisis is het goed om alle verschillende aangedragen opties serieus te nemen en goed te wegen.

- Uiteraard kunnen de uitkomsten ook betrokken worden bij de formatie van het nieuwe kabinet.

Eventueel als er naar wordt gevraagd:

- De studie van Erisman c.s. was niet in opdracht van LNV, maar met subsidie van LNV.
- Het was dus niet op verzoek of om een product te krijgen voor LNV-gebruik, maar om een maatschappelijk initiatief financieel mogelijk te maken.

Voorbeeld Q&A's - Vraag van het lid Van der Plas (BBB)

Waarom zet u niet veel meer in op innovatie van bedrijven in plaats van opkoop van bedrijven?

- Het doel van de landbouwmaatregelen uit de structurele aanpak is om de stikstofemissies te reduceren en bij de bron aan te pakken. Daarvoor heeft het kabinet een pakket aan maatregelen gepresenteerd met daarin een balans voor boeren die willen verduurzamen en boeren die gaan stoppen.
- Het is de intentie van het kabinet om boeren die willen blijven boeren verder te helpen om dat duurzamer te gaan doen en de sector zo toekomstbestendig te maken.
- Niet iedere veehouder kan deze omslag maken. Bijvoorbeeld dat er geen bedrijfsopvolger is of de veehouder op leeftijd is.
- Veehouders die overwegen te stoppen, wil het kabinet ondersteunen met een beëindigingssubsidie om ook hen een redelijk handelingsperspectief te bieden.

Klopt het dat het huidige demissionaire kabinet Rutte III zich buigt over een versnelling van de aanpak, zoals De Telegraaf schrijft? Gaat het kabinet daar wel over?

- De stikstofproblematiek oplossen is een enorme klus, waarvoor nog veel moet gebeuren.
- Er wordt daarom hard gewerkt aan het uitwerken van volgende mogelijke stappen in de stikstofaanpak en o.a. de invulling van de doelen uit de stikstofwet.
- Als dat leidt tot het maken van keuzes door dit demissionaire kabinet, dan zullen we dat te zijner tijd moeten bezien. Het laatste woord daarover is en blijft natuurlijk altijd bij uw Kamer.
- Het denkwerk kan anders ook gebruikt worden als beleidsvoorbereiding voor het nieuwe kabinet.

Denkt u net als Erisman dat het leegkopen van de landbouw in o.a. de Gelderse Vallei echt de oplossing is?

- Ik ga nu niet vooruitlopen op conclusies naar aanleiding van het rapport dat nog beschikbaar moet komen.
- Het kabinet zal het rapport na publicatie bestuderen om te zien welke ideeën de heer Erisman heeft. Deze ideeën kunnen betrokken worden bij het uitwerken van mogelijke volgende stappen in het stikstofaanpak.

Factsheet advies "Naar een ontspannen Nederland"

Samenvatting artikel

- De Telegraaf heeft op 25 juni jl. een artikel gewijd aan het advies "Naar een ontspannen Nederland".
- Dit is een advies van stikstofprofessor Jan Willem Erisman, die in het artikel wordt geciteerd, en landschapsarchitect Berno Strootman. Het advies komt op donderdag 1 juli beschikbaar.
- Dit advies beoogt een slimme oplossing van de stikstofproblematiek, waarbij meerdere opgaven kunnen worden gerealiseerd.
- Het richt zich onder meer op een krimp van de veehouderij in het Groene Hart en de Gelderse Vallei en de piekbelasters op zandgronden door opkoop of verplaatsing. Bedrijven die overblijven kunnen natuurinclusief boeren, waarvoor ook andere inkomsten dienen te worden georganiseerd zoals betaling voor landschapsonderhoud of koolstofvastlegging.
- Emissies van stikstof dalen met deze aanpak met 50 tot 65%.
- Alleen als het technisch mogelijk is om de uitstoot flink te verlagen, mogen de bedrijven blijven waar ze zitten.
- Er ontstaat met de opkoop ook ruimte voor aanpak van de woningbouwcrisis.
- Cees Veerman, voormalig CDA-minister van LNV en trekker van "Regie op ruimte" bevestigt het nut van de aanpak in beide regio's.
- Het artikel legt de link tussen het advies en de agendering van de stikstofaanpak in de formatie.

Advies

- Het rapport is tot stand gekomen met een subsidie van het ministerie van LNV. Het is dus niet op verzoek van het kabinet tot stand gekomen: het was een maatschappelijk initiatief dat LNV financieel mogelijk heeft gemaakt.
- Het plan is om het eindresultaat op 1 juli te publiceren in de vorm van een website en een digitale publicatie.

Kern inhoud concept 'Naar een ontspannen Nederland'

- Nederland staat voor meerdere urgente grote opgaven in de leefomgeving als klimaat, stikstof, water, maar ook andere opgaven als rond duurzame energie, woningbouw, biodiversiteit.
- Gezien urgentie en omvang van de opgave, stellen de auteurs stikstof centraal, daarbij werken ze dit uit aan de hand van een zo direct mogelijke relatie tussen emissie en depositie om zo kosteneffectief, maatregelen voor te kunnen stellen.
- Om op korte termijn stappen te zetten (niet het land verder op slot te laten gaan) stellen ze drie stappen voorop: ammoniakreductie in de Gelderse Vallei en de Veluwe-enclave (Uddel en Elspeet), uitkoop piekbelasters op zand, en extensivering Groene Hart. Hierdoor kan Nederland volgens de auteurs 'ontspannen' verdere stappen zetten.
- Voor de langere termijn stellen ze een structurele aanpak voor die moet uitmonden in het halen van de kritische depositiewaarden (KDW) in de gebieden. Heldere kaders voor regio's vormen het uitgangspunt waarbinnen de structurele aanpak via gebiedsprocessen kan worden ingevuld.
- Daarbij is in totaal generiek 30% reductie in landbouwemissies nodig als ook andere sectoren forse stappen zetten. In bepaalde gebieden betekent dit tot 66% reductie.
- Verder is onderdeel van de aanpak dat in een viertal sleutelgebieden door samenloop van opgaven als verdroging en droogte, waterkwaliteit, bodemdaling, weidevogels, bereikbaarheid en een verstedelijkingsopgave forse stappen worden gezet.
- Rond gebiedsprocessen en instrumentering wordt in grote lijnen verwezen naar de aanpak van Veerman c.s. uit 'regie op ruimte'.

Samenhang policybrief PBL

- Ongeveer gelijktijdig wil het Planbureau voor de Leefomgeving een policy brief publiceren over de stikstofproblematiek. Beide partijen streven naar onderlinge afstemming over de publiciteit.
- Op het moment is nog niet duidelijk wat de boodschap van PBL gaat zijn. Wel is het waarschijnlijk dat wordt ingegaan op integraliteit van aanpak en de verhouding tussen rijk en decentrale overheden.

Samenhang met andere maatschappelijke initiatieven:

- In mei hebben zes maatschappelijke organisaties, te weten Natuurmonumenten, Natuur & Milieu, LTO Nederland, VNO-NCW, MKB Nederland en Koninklijke Bouwend Nederland, een versnellingsakkoord stikstof emissiereductie opgesteld (getiteld: Een duurzaam Evenwicht) om de structurele aanpak van het kabinet te versnellen.
- Eerder dit jaar in maart heeft een brede coalitie van boeren, natuurorganisaties, wetenschappers, ontwerpers en bestuurders (Transitiecoalitie Voedsel o.l.v. Cees Veerman) aanbevelingen aan het nieuwe kabinet gedaan voor ruimte en stikstof. Daarin pleiten ze voor een integraal en langjarig uitvoeringsprogramma voor het landelijk gebied. Daarmee moet de basis worden gelegd voor de verdeling van de schaarse ruimte en toekomstbestendige productie van klimaatneutraal en gezond voedsel.

Nieuwsbericht

Artikel Telegraaf

Eerste stap om stikstofprobleem aan te pakken: 'Huizen of bos in plaats van vee'

Door ALEXANDER BAKKER & EDWIN TIMMER, 25 jun. 2021 in BINNENLAND

AMSTERDAM - Het mes moet flink in de veehouderij in het Groene Hart en de Gelderse Vallei. Dit is een eerste stap om de stikstofproblematiek aan te pakken, en helpt bovendien het klimaat en de waterkwaliteit. Verder creëert het in de Gelderse Vallei de ruimte voor andere opgaven als natuur, bos of woningbouw.

Die aanbevelingen maken deel uit van het advies Naar een ontspannen Nederland dat volgende week wordt uitgereikt aan het ministerie van LNV. Stikstofprofessor Jan Willem Erisman en landschapsarchitect Berno Strootman zijn door demissionair minister Schouten (Landbouw) gevraagd om het stuk te schrijven dat ook bedoeld is als advies bij de formatie.

„Ons advies kijkt niet alleen naar stikstof, maar ook naar andere milieuverplichtingen waar Nederland de komende jaren aan moet voldoen“, verklaart Erisman. „Zoals bijvoorbeeld het klimaat en de Europese kaderrichtlijn Water. Tot nu toe bekijkt men deze uitdagingen te veel per dossier. Het is voor het eerst dat we alles samenpakken.“

Woningen

Naast een krimp van de veehouderij in het Groene Hart en de Gelderse Vallei vraagt een belangrijk stikstofadvies voor de formatie om overal in Nederland de piekbelasters op zandgronden op te kopen of te verplaatsen. Dat zijn de bedrijven die zeer veel stikstof uitstoten. Alleen als het technisch mogelijk is om de uitstoot flink te verlagen, mogen de bedrijven blijven waar ze zijn. **BEKIJK OOK: Miljardenplan om boeren en bouw uit stikstofslop te trekken: ei van Columbus?**

Met de stikstofwinst die wordt behaald dankzij maatregelen uit het advies 'Naar een ontspannen Nederland' ontstaat er ruimte voor nieuwe economische ontwikkeling. De emissies zouden met 50 tot 66% worden verlaagd. „De stapeling van milieuverplichtingen zorgt voor stress in het landelijk gebied. Als we dat geïntegreerd aanpakken, ontstaat een meer ontspannen situatie“, zegt Jan Willem Erisman, hoogleraar Milieu en Duurzaamheid van de Universiteit Leiden.

Crisis

De opkoop van boerderijen biedt eveneens ruimte voor een ander probleem: de grote woningcrisis. Zo zou de bouw van nieuwe woningen in de Gelderse Vallei enerzijds helpen tegen het woningtekort en anderzijds (deels) de opkoop van boerenbedrijven kunnen financieren. Het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) opperde recent ook al om weilanden vrij te maken voor bouwgrond.

Het stikstofadvies betekent geen volledig einde aan veehouderij in Groene Hart en Gelderse Vallei. Maar een flinke krimp zou niet zijn te voorkomen. Zo is in het veenweidegebied een verhoging van het waterpeil nodig om verzakking en CO₂-uitstoot tegen te gaan. Cees Veerman, voormalig CDA-minister van LNV, bevestigt het nut van de aanpak in beide regio's. „Je snijdt dan waar het spek zit.“

Lagere productie

Vooral de Gelderse Vallei kent nog veel verschillende vormen van veehouderij; van schapen, kippen, varkens, eenden tot runderen. Erisman: „Overblijvende bedrijven kunnen natuurinclusief boeren. Dat geeft een lagere productie. Daarom moeten we voor overblijvers andere inkomsten organiseren

zoals betaling voor landschapsonderhoud of koolstofvastlegging.” BEKIJK OOK: Woede om groen licht biomassacentrale: ‘We steken nog een paar bossen in de fik’

De juridische stikstofcrisis is één van de zwaarste onderwerpen op de formatietafel. Het demissionaire kabinet hakt naar verwachting voor de zomer een knoop door over de vraag óf de operatie versneld moet worden om infrastructuur en woningbouw van het slot te krijgen. Ook is de vraag of dat gebeurt aan de formatietafel of toch door de huidige demissionaire ploeg van Rutte III. Zowel linkse als rechtse partijen die afgelopen weken bij informateur Hamer aanschoven, constateren dat er met de huidige stikstofaanpak te weinig ruimte is om te ontwikkelen. Versnelling gaat echter niet pijnloos. De kans is groot dat Den Haag opnieuw kijkt naar de landbouw. Daar hangt wel een flink prijskaartje aan. „Er is geen laaghangend fruit meer”, weet een ingewijde.

Gezamenlijk plan

Al eerder legden onder andere LTO Nederland, VNO-NCW en natuurorganisaties een gezamenlijk plan tegen de stikstofellende op tafel. Aan dit verhaal hangt een kostenplaatje van jaarlijks 1,7 miljard euro.

Van: 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>
 Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 17:05
 Aan: 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>
 Onderwerp: Fwd: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Tkn.
 Groet, 10.2.e [redacted]

Verstuurd vanaf iPhone, dus wellicht wat kort verwoord of met typfouten.

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>
 Datum: 29 juni 2021 om 16:53:29 CEST
 Aan: 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>, 10.2.e [redacted]
 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>
 Kopie: 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>, 10.2.e [redacted]
 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>, 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>, 10.2.e [redacted]
 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>, 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>, 10.2.e [redacted]
 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>

Onderwerp: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Dag allen,

Zojuist met PA, DC en BPZ besproken dat we het rapport niet apart willen aanbieden, maar meenemen in de Voortgangsbrief stikstofproblematiek van volgende week. Zo voldoen we aan de informatievoorziening, maar trekken we het rapport niet meer naar ons toe dan nodig.

10.2.e [redacted] suggereerde ook nog dat aan Erisman/Strootman kan worden meegegeven dat ze zelf het rapport onder de aandacht brengen bij de Kamer. Recentelijk waren zij ook nog in de Kamer dus de lijntjes hebben ze nu.

Ik zal daarom de BHM nu weigeren. In de cc zijn ook de mensen van DGS meegenomen die aan de voortgangsbrief schrijven, dus daar kan het verwerken van dit rapport in de brief mee worden afgestemd.

Veel dank!

Groet,
 10.2.e [redacted]

Van: 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>
 Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 16:02
 Aan: 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>; 10.2.e [redacted]
 10.2.e [redacted] <[redacted]@minInv.nl>

CC: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Onderwerp: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Dag 10.2.e [redacted]

Briefje zit in de BHM.

Mij staat bij dat TK staat op ontvangen van pdf's (of anderszins complete documenten die printbaar zijn) en een hyperlink onvoldoende vindt. Zo staat het me in elk geval bij toen er ooit vanuit de topsector creatief ook een interactieve website / dvd was gemaakt als jaarverslag.

Groet,

10.2.e [redacted]

Van: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 15:42

Aan: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

CC: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Onderwerp: FW: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

10.2.e [redacted]

Over het rapport Erisman/Strootman:

- Ik zag op de mail de vraag van 10.2.e [redacted] of het noodzakelijk/verstandig is dit rapport naar de Kamer te sturen (omdat het tot stand is gekomen met subsidie). Mi is het niet noodzakelijk, maar wel heel verstandig: zo neemt de minister de kamer serieus. Met DC heb ik er ook zo over gehad: op dezelfde manier zoals de eerdere stikstofverkenningen de Kamer met een kort briefje informeren.
- Hieronder zien jullie dat het voornemen van Erisman en Strootman is om donderdag 1 juli om 12 uur live te gaan. Als het goed is krijg ik donderdagochtend een pdf (er wordt nu nog druk aan gewerkt). Mijn idee is in het briefje de verwijzing naar de website te zetten waar het rapport (met allerlei interactief kaartmateriaal) op beschikbaar komt. Anders wordt het misschien nog een tour om op tijd de pdf verzendklaar te krijgen. Ik sta natuurlijk open voor de optie als het meesturen van pdf toch beter is.
- Bijgaand het briefje waar ik op uitkom. (kijkend naar eerdere briefjes waarmee aan de Kamer stikstofrapporten zijn aangeboden). 10.2.e [redacted] wil graag dat deze wordt toegevoegd door beleid aan de Domus-map. Ik heb daar vast geen toegang toe (en weet ook niet hoe dat moet). Kun jij hem toevoegen?

Ik bericht jullie natuurlijk als ik nadere info krijg.

Volgens mij is dat alles op dit moment.

Groet,

10.2.e [redacted]

Van: Erisman, J.W. 10.2.e [redacted]

Verzonden: maandag 28 juni 2021 20:52

Aan: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 'Berno Strootman' 10.2.e [redacted]

CC: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Onderwerp: Re: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Beste 10.2.e [redacted]

Er is heel veel aandacht voor het rapport en veel onrust onder boeren. Ik heb veel boerenvoormannen gesproken en toegelicht wat er echt in het rapport staat en dan krijg ik milde reacties en de uitnodiging om rond de tafel te gaan. Dat gebeurt woensdagmiddag. Verder merk ik dat het niet over ons rapport gaat, maar over de notitie die we twee weken geleden met de minister bespraken en gedeeld was met LTO en Agractie, en over de 'gepensioneerde mannen' die komen vertellen wat de boeren moeten doen.

Ik kan mij voorstellen dat ze terughoudend is om het rapport in ontvangst te nemen, maar als echt blijkt dat LTO zich achter ons advies schaaft (we bieden de boeren tenslotte perspectief), dan zou ik als ik haar was het graag aangeboden willen hebben. Het rapport aanbieden kost 15 minuten en kan online. Alle respect voor haar keuze. Het is handig om er tijdig zekerheid over te hebben ivm onze planning.

Het rapport komt do 12 u online op OntspannenNederland.nl. Wij hebben zeker wel een pdf beschikbaar met kaarten, geen probleem. Ik denk dat we donderdag vroeg jullie de pdf kunnen doen toekomen.

Groet,
Jan Willem

From: 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>
Date: Monday, 28 June 2021 at 14:47
To: Jan Willem Erisman 10.2.e <[redacted]>, Berno Strootman 10.2.e <[redacted]>
Cc: 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>
Subject: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Nabranders (met excuus): ik krijg net de vraag hoe laat jullie donderdag het rapport live laten gaan (ik vermoed iets van een persconferentie?). Bedoeling is dat we op dat moment het briefje naar de Kamer sturen. Goed dus om deze puntjes op de i te zetten qua timing.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e <[redacted]>
Verzonden: maandag 28 juni 2021 14:36
Aan: 'Erismans, J.W.' 10.2.e <[redacted]>, 'Berno Strootman' 10.2.e <[redacted]>
CC: 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>
Onderwerp: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Goedemiddag Jan-Willem en Berno,

Hopelijk gaat het goed met jullie. Hoewel ik heftige reacties verwacht had, is het toch nog wat heftiger dan ik inschatte.

Dit mailtje om jullie te berichten dat ik nog geen uitsluitsel heb maar dat alles erop wijst dat onze minister niet in de gelegenheid is jullie rapport in ontvangst te nemen. Ze had het al druk (een van de vele ongemakken van het ambt), maar door het lekken via de Telegraaf (en misschien ook nog wel door andere dingen, die ik niet in het vizier heb) is het helemaal topsport voor haar momenteel.

Zoals eerder gedeeld willen we het rapport met een kort briefje naar de Kamer sturen. Daarbij speelt dat ik me meen te herinneren dat niet alles in pdf beschikbaar komt, omdat de kaarten interactief zijn. De vraag is dus wat handig is: een pdf als bijlage in de kamerbrief of een link naar website in de brief.

Hoor graag. Als het kan met een bijlage, dan ook graag bericht wanneer we die bijlage kunnen verwachten.

Dank en groet,

10.2.e

Van: Erisman, J.W. 10.2.e

Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 16:56

Aan: 10.2.e <10.2.e@minlnv.nl>; 'Berno Strootman' 10.2.e

CC: 10.2.e <10.2.e@minlnv.nl>

Onderwerp: Re: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Let op, in deze e-mail verzonden door 10.2.e, zijn één of meerdere verdachte links gevonden die uit voorzorg aangepast zijn, zodat deze opnieuw gecontroleerd worden bij het aanklikken. Links kunnen misbruikt worden om malware op uw systeem te installeren. Klik alleen op nog aanwezige links als de e-mail afkomstig is van een door u vertrouwde afzender.

Indien dit niet het geval is dient u deze e-mail direct te verwijderen.

DICTU Servicedesk

Dank 10.2.e voor de update!

Hierbij een concept persbericht dat Berno en ik maakte en nu naar de communicatie mensen gaat. Misschien kunnen jullie er al op reageren: mis je iets, is het te of juist niet?

Dank en groet,
Jan Willem

From: "10.2.e" <10.2.e@minlnv.nl>

Date: Tuesday, 22 June 2021 at 15:59

To: Berno Strootman 10.2.e Jan Willem Erisman

10.2.e

Cc: 10.2.e <10.2.e@minlnv.nl>

Subject: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 17:36
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Ha 10.2.e,

Fijn dat je dit op kon pakken. Er lopen op het moment nogal veel dingen die allemaal nogal urgent zijn.

Weet trouwens dat er gisteren een WOB-verzoek binnen is gekomen over interactie met Veerman (regie op ruimte) én met Erisman / Strootman. Met het eerste ben ik bezig, voor het tweede zal 10.2.e waarschijnlijk aan de slag gaan. WOB-verzoek is ingediend door 10.2.e.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 15:42
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
cc: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

---

ail

---

an

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: 10.2.e)
Verzonden: woensdag 30 juni 2021 11:53
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Vraagje

Hoi 10.2.e

Dat klopt! De BHM gaat niet verder de lijn in.

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: woensdag 30 juni 2021 09:01
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
cc: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Vraagje

Goedemorgen 10.2.e,

Gezien je notitie, neem ik aan dat onderstaan BM afgedaan kan worden? Deze gaat niet verder de lijn in?

10.2.e

Totale behandeling

Behandelschema Plandatum afdoening

Verantw. Afdeling Startdatum behandeling

Status behandeling Datum afdoening

Actuele behandelstap

Behandelstap Plandatum stap

Behand. Afdeling Startdatum stap

Eigenaar

Taak eigenaar

Overzicht behandelroute

S/V	Taak	Behandelaar ID*	Afgedaan door*	Notitie	Plandatum	Afgedaan op
✓ 1	Parafieren	10.2.e		J		25-06-2021
✓ 2	Parafieren	10.2.e		J		25-06-2021
✓ 3	Parafieren	BPZ-TEAM-MIN(LNV)	10.2.e	J		29-06-2021
4	Parafieren	DGNVLG				
5	Controleren	BBR-PRINT				
6	Tas Minister	BPZ-TEAM-MIN(LNV)				
7	Parafieren	MINI/MIN_SECR				

Voortgang bijwerken

Actie

Toelichting op actie De behandelstap moet nog geactiveerd worden. Voordat men activeert kan men zonnodig eerst wijzigingen maken of taken toevoegen. Maak desgewenst een behandelingsnotitie.

Notitie Wordt meegenomen in voortgangsbrieff stikstofproblematiek

---

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 08:20
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Aanbieden rapport aan Carola Schouten
Bijlagen: PB ontspannen nederland Persbericht_def.docx
Urgentie: Hoog

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 07:31
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
cc: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Aanbieden rapport aan Carola Schouten
Urgentie: Hoog

Goedemorgen 10.2.e

Tkn, bijgaand wat het persbericht lijkt te worden.

Ik zal definitief berichten dat onze minister niet in de gelegenheid is vandaag het rapport aan te bieden.

Groet,

10.2.e

Van: Erisman, J.W. 10.2.e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 06:59
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 'Berno Strootman 10.2.e
cc: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Re: Aanbieden rapport aan Carola Schouten
Urgentie: Hoog

Goede morgen 10.2.e,

Is er nog een mogelijkheid om het rapport aan te bieden vandaag?

In de bijlage ons persbericht, dat later vandaag uitgaat. Wij moeten nog wat tekst sleutelen, maar gaan 12 u wel online met de pdf.

Groet,
Jan Willem

From: 10.2.e @minInv.nl>
Date: Monday, 28 June 2021 at 14:47
To: Jan Willem Erisman 10.2.e, Berno Strootman 10.2.e
Cc: 10.2.e @minInv.nl>
Subject: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: 10.2.e)
Verzonden: maandag 28 juni 2021 14:36
Aan: 'Erisman, J.W.' 10.2.e ; 'Berno Strootman' 10.2.e
cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: Erisman, J.W. 10.2.e
Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 16:56
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 'Berno Strootman' 10.2.e
cc: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Re: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Let op, in deze e-mail verzonden door 10.2.e , zijn één of meerdere verdachte links gevonden die uit voorzorg aangepast zijn, zodat deze opnieuw gecontroleerd worden bij het aanklikken. Links kunnen misbruikt worden om malware op uw systeem te installeren. Klik alleen op nog aanwezige links als de e-mail afkomstig is van een door u vertrouwde afzender.

Indien dit niet het geval is dient u deze e-mail direct te verwijderen.

DICTU Servicedesk

Dank 10.2.e voor de update!

Hierbij een concept persbericht dat Berno en ik maakte en nu naar de communicatie mensen gaat. Misschien kunnen jullie er al op reageren: mis je iets, is het te of juist niet?

Dank en groet,
Jan Willem

From: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>

Date: Tuesday, 22 June 2021 at 15:59

To: Berno Strootman <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)> Jan Willem Erisman <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>

Cc: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>

Subject: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 12:45
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: Rapport online en als bijlage
Bijlagen: naar een ontspannen nederland.pdf
Urgentie: Hoog

Tkn: het definitieve rapport is er.
Groet,

10.2.e

10

Van: Erisman, J.W. 10.2.e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 12:42
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Rapport online en als bijlage
Urgentie: Hoog

Beste 10.2.e

Hierbij sturen we jullie de definitieve versie van het rapport als pdf. Het rapport is ook te downloaden op OntspannenNederland.nl deze link kunnen jullie delen.

Zoals jullie gezien hebben heeft het voor veel ophef gezorgd meet vooral vandaag de nodige genuanceerde berichtgeving. Het is goed om op korte termijn te evalueren en te bespreken hoe verder.

Voor nu heel veel dank voor de betrokkenheid en samenwerking.

Groet,
Jan Willem en Berno

Van: 10.2.e @minlnv.nl>
 Verzonden: donderdag 1 juli 2021 22:40
 Aan: 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e
 10.2.e @minlnv.nl>
 cc: 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e
 10.2.e @minlnv.nl>
 Onderwerp: RE: Zinnetje voor voortgangsbrief stikstof (Was: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten)

Het was nog even zoeken waar in de brief, maar ik heb 'm opgenomen.

Van: 10.2.e @minlnv.nl>
 Verzonden: donderdag 1 juli 2021 13:19
 Aan: 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e
 10.2.e @minlnv.nl>
 cc: 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>
 Onderwerp: Zinnetje voor voortgangsbrief stikstof (Was: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten)

Dag 10.2.e

Hierbij een suggestie voor een zinnetje in de brief en korte toelichting cf suggesties 10.2.e (en later ook 10.2.e).

Suggestie voor in brief:

"Op de website ontspannennederland.nl treft u het rapport 'Naar een ontspannen Nederland' aan. Daarin worden stappen voorgesteld ten aanzien van een gebiedsgerichte aanpak van de stikstofproblematiek. Het rapport zal, naast andere adviezen, worden betrokken in de verdere stikstofaanpak."

Voor in de A4.

- In de brief is ook een referentie opgenomen naar het gisteren verschenen rapport 'Naar een ontspannen Nederland' van de heren Strootman en Erisman. Daarbij wordt aangegeven dat wordt betrokken in de verdere stikstofaanpak, net als de andere adviezen.
- De boodschap is het rapport is dat op korte termijn ('om niet het land verder op slot te laten gaan') drie stappen nodig zijn: ammoniakreductie (66%) in de Gelderse Vallei en de Veluwe-enclace (Uddel en Elspeet), uitkoop piekbelasters op zand, en extensivering Groene Hart.
- Voor de langere termijn stellen ze een structurele aanpak voor die moet uitmonden in het halen van de KDW. Daarbij is in totaal 30% reductie in landbouwemissies nodig als ook andere sectoren forse stappen zetten (incl. buitenland). In bepaalde gebieden betekent dit tot 66% reductie. Verder is onderdeel van de aanpak dat in een viertal sleutelgebieden door samenloop van opgaven als verdroging en droogte, waterkwaliteit, bodemdaling, weidevogels, bereikbaarheid en een verstedelijkingsopgave forse stappen worden gezet.

- Rond gebiedsprocessen en instrumentering wordt in grote lijnen verwezen naar de aanpak van Veerman cs uit 'regie op ruimte'.

Hartelijke groet,

10.2.e

PS op het moment van sturen heb ik het rapport slechts heel snel tot me kunnen nemen, de rest van de middag ben ik afwezig ivm directiemiddag.

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 16:53
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
cc: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: 10.2.e (IRF/LNV) 10.2.e @minfin.nl>
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 12:52
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Rapport online en als bijlage

Beste 10.2.e

Dank hiervoor!

Wij gaan het met interesse lezen.

Groeten,
10.2.e

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 12:45
Aan: 10.2.e (IRF/LNV) 10.2.e @minfin.nl>
Onderwerp: FW: Rapport online en als bijlage
Urgentie: Hoog

Tkn.
Groet,

10.2.e

Van: Erisman, J.W. 10.2.e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 12:42
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Rapport online en als bijlage
Urgentie: Hoog

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: Erisman, J.W. 10.2.e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 08:09
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 'Berno Strootman' 10.2.e
cc: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Re: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Bedankt, 10.2.e fijn dat je een poging gewaagd hebt, dank.
Gezien alle persaandacht is de meerwaarde beperkt. Als ze het maar goed gaat lezen .....

Groet,
Jan Willem

From: 10.2.e @minInv.nl>
Date: Thursday, 1 July 2021 at 07:34
To: Jan Willem Erisman 10.2.e , Berno Strootman 10.2.e
Cc: 10.2.e @minInv.nl>
Subject: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Goedemorgen Jan Willem,

Dankjewel voor het mailen van jullie persbericht.
Onze minister is, zoals ik eerder al in zeer hoge mate vermoedde, niet in de gelegenheid vandaag het rapport in ontvangst te nemen.

Succes met de lancering vandaag.

Groet,

10.2.e

Van: Erisman, J.W. 10.2.e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 06:59
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 'Berno Strootman' 10.2.e
cc: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Re: Aanbieden rapport aan Carola Schouten
Urgentie: Hoog

Reeds beoordeeld in dit verzoek

From: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>

Date: Monday, 28 June 2021 at 14:47

To: Jan Willem Erisman <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>, Berno Strootman <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>

Cc: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>

Subject: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 07:31
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
CC: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Aanbieden rapport aan Carola Schouten
Urgentie: Hoog

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 07:44
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Re: pers uitingen

Exact - dank!

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 1 jul. 2021 om 07:43 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

Ja, eens. Ik doe maar vrijelijk als suggestie om ook richting media aan te geven dat het goed is dat er verschillende benaderingen zijn/worden voorgesteld, zodat na zorgvuldige weging van verschillende opties tot besluitvorming gekomen kan worden. Mi is dat namelijk het mooie van alle rapporten (incl versnellingsakkoord van oa LTO): het pallet van mogelijke benaderingen vormt zich.

Voor de zekerheid: rapport wordt niet vandaag naar de Kamer gestuurd, maar volgende week als onderdeel van voortgangsbrief stikstof.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 07:39
Aan: 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Re: pers uitingen

Thx - ik heb ze gelezen idd, vandaag in de media maar even uitleggen dat LNV onder de indruk is van kwaliteit/creativiteit etc., gedegen rapport, maar dat dat wel iets anders is dan alles overnemen. Dat is aan de politiek 😊

Groet,

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 1 jul. 2021 om 07:32 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

Tkn.

Van: Erisman, J.W. 10.2.e
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 07:28
Aan: 10.2.e <@science.leidenuniv.nl>; 10.2.e
10.2.e <@BB.leidenuniv.nl>; 10.2.e <@strootman.net>
CC: Berno Strootman 10.2.e ; 10.2.e
10.2.e <@minlnv.nl>; 10.2.e <@minlnv.nl>
Onderwerp: pers uitingen

Beste mensen,

Vandaag staan de interviews van Berno en mij breed in de dagbladen en op Nu.nl:

<https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/een-schone-landbouw-zorgt-voor-een-onstpannen-land~bee7633c/>

<https://www.nrc.nl/nieuws/2021/06/30/na-een-jaar-mediastilte-kondigen-boeren-weer-protestacties-aan-a4049442>

<https://www.volkskrant.nl/editie/20210701/stop-met-ad-hocbeleid-landbouw-en-pak-stikstof-structureel-aan-adviseren-deskundigen~b65c9ec1/>

<https://www.nu.nl/binnenland/6142777/advies-minder-veehouderij-in-gelderse-vallei-en-groene-hart-boeren-woedend.html>

groet,
Jan Willem